

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 6463/2023
16.07.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је заједнички пуномоћник Милан Ранић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је привремени заступник Игор Ољачић, адвокат из ..., ради утврђења ништавости уговора о доживотном издржавању, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 80/22 од 26.10.2022. године, у седници одржаној 16.07.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 80/22 од 26.10.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 315/19 од 24.06.2021. године, одбијен је тужбени захтев којим је тражено утврђење да је ништав уговор о доживотном издржавању закључен између тужене ББ из ... као даваоца издржавања и сада покојне ВВ, као примаоца издржавања, оверен 29.05.2013. године од стране судије Првог основног суда у Београду у предмету РЗ 1060/13.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 80/22 од 26.10.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против наведене одлуке другостепеног суда, тужилац је изјавио благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23), и утврдио да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по

службеној дужности. Наводи у ревизији о учињеној битној повреди одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 8. Закона о парничном поступку су неосновани јер су изведени докази правилно цењени појединачно и у међусобној вези.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је својој супрузи, сада покојној ВВ, поклонио четворособан стан бб на првом спрату у кући број .. у ... улици у Београду, изграђен на кат.парцели .. КО Врачар, уписан у лн број .. КО Врачар, Уговором о поклону овереним пред Првим основним судом у Београду 30.10.2012. године, у коме је констатовано да су уговорне стране за време трајања брака стекле покретну и непокретну имовину уписану на име поклонодавца, па тим уговором део имовине поклонодавац преноси на поклонопримца, као њену брачну тековину. Сада покојна ВВ је располагала наведеним станом, Уговором о доживотном издржавању овереним 29.05.2013. године пред Првим основним судом у Београду, у предмету РЗ 1060/13. закљученим са унуком, туженом у овој парници, као даваоцем издржавања која се обавезала да јој пружи издржавање до краја њеног живота, да јој поклања сву негу и пажњу, а нарочито да намирује све трошкове њеног становања, исхране, одеће, обуће, укључујући и медицинску помоћ, трошкове евентуалног лечења и потребних лекова, да подмирује њене свакодневне и уобичајене потребе, да је сахрани након смрти по месним обичајима. Предметни уговор о доживотном издржавању поступајући судија је прочитала уговарачима који су изјавили да је исти израз њихове слободне воље и да није закључен у заблуди и упозорила их на одредбе члана 205. ЗОН и последице његовог закључења. Пре овере уговора, покојна ВВ је пред судом изјавила да у стану који је предмет уговора живи са супругом (овде тужиоцем), да је стан купљен у току њиховог брака, да супруг има на своје име стан у ... улици у Београду и слаже се са оваквим располагањем, да је за сада самостална у погледу послова у кући, да има аритмију и редовно иде код лекара у пратњи најстарије унукe, у овој парници тужене која купује све што јој треба и понекад набавља лекове и да је задовољна како се сада брине о њој, па зато и хоће са њом да закључи уговор и да јој после смрти остави стан. Тужена је као давалац издржавања приликом овере уговора изјавила да живи у Бечу и да се вратила пре неколико месеци са намером да настави да живи у Београду, да тренутно није запослена, али да очекује да ће се запослити. Утврђено је да је сада покојна ВВ преминула у КЦ Србије ...2016. године, да је тужилац дао сагласност да се сахрани у гробници на којој он има право коришћења, да је платио све трошкове сахране, да на његово име гласе сви рачуни за струју и инфостан за стан који је предмет спорног уговора, за период од 2013. године до смрти покојне ВВ, које је и платио. Градска управа Града Београда је по службеној дужности 05.12.2016. године поднела предлог за покретање оставинског поступка иза сада покојне ВВ, након чега је Први основни суд у Београду састављање смртовнице поверио Јавном бележнику Наталији Ацић, код које је 23.01.2017. године тужена изјавила да је са покојном ВВ, као даваоцем издржавања закључила уговор о доживотном издржавању, да оставила нема другу имовину која би била предмет оставинског поступка, па је констатовано да је покојна од законских наследника иза себе оставила супруга (овде тужиоца), сина ГГ, унуку (овде тужену) и унука ДД. Решењем Првог основног суда у Београду О 8855/16 од 22.02.2017. године, које је уручено тужиоцу 07.07.2017.године, обустављен је поступак расправљања заоставштине. Наведено решење је исправљено решењем од 19.06.2017. године, којим је констатовано постојање Уговора о доживотном издржавању од 29.05.2013. године и уручено тужиоцу 10.07.2017. године. Током трајања ванбрачне, а потом и брачне заједнице, тужилац и сада покојна ВВ су се преселили у његов стан у ... улици у

Београду, где су заједно живели са његовом и њеном децом из предходног брака. Због тужиочеве службе, живели су пет година и у Немачкој. ВВ је продала стан на Вождовцу који је остао од бившег супруга, па је, уз новчану помоћ тужиоца, купила дупло већи стан у улици ... у Београду, у коме живи њена кћерка ЋЋ са супругом и двоје деце, од којих је једно тужена у овој парници. Тужилац је радио у Београду до 1992. године, када се пензионисао, али је имао фирму у Бечу где је такође живео са покојном ВВ, њеним сином и његовом децом. Њих двоје су 1996. године купили стан у ... улици у Београду, у који су се, након реновирања уселили 2002. године, по повратку са његове службе у Бечу, где су живели сами до ВВ смрти, јер су се деца одвојила, а он у истом стану живи и даље. Стан је пренео на покојну ВВ да она не би имала компликације са његовом децом око наследства, јер је сматрао да ће умрети пре ње, а желео је да тај стан припадне њој по основу њиховог заједничког живота и стицања у браку. Тужилац са туженом није у контакту од пре две године, јер је сазнао да је фалсификујући његов потпис подигла сав новац који је имао на тим рачунима, због чега је поднео и кривичну пријаву.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су оценили да уговор о доживотном издржавању који је предмет овог спора није ништав правни посао у смислу одредбе члана 52. став 2. и 53. Закона о облигационим односима у вези са чланом 194. Закона о наслеђивању, јер тужилац током поступка није доказао да је закључен у намери уговорних страна да изиграју законске наследнике сада покојне ВВ, а самим тим и тужиоца, односно да се приликом његовог закључења нису руководиле недопуштеним побудама и да тужиочеви наводи да тужена није испуњавала своје обавезе из наведеног уговора, не могу водити ништавости наведеног уговора, већ би евентуално представљали разлог за раскид због неиспуњења уговорних обавеза.

По оцени Врховног суда, правилна је одлука нижестепених судава којим је одбијен тужбени захтев тужиоца.

Тужбом се тражи утврђење ништавости уговора о доживотном издржавању који је закључен између сада пок. ВВ као примаоца издржавања у тужене ББ, као даваоца издржавања. Решењем Првог основног суда у Београду О 8855/16 од 22.02.2017. године, обустављен је поступак расправљања заоставштине пок. ВВ, јер нема имовине, након што је утврђено да је од законских наследника оставила супруга (овде тужиоца), унуку (овде тужену), сина ГГ и унука ДД. Чланом 211. ЗПП прописано је да нужно супарничарство постоји ако по закону или због природе правног односа тужбом морају да се обухвате сва лица која су учесници материјалноправног односа (став 1.), а ако сва лица из става 1. овог члана нису обухваћена тужбом као странке, суд ће да одбије тужбени захтев, а да о нужном супарничарству суд води рачуна по службеној дужности (став 3), то следи да су тужбом у овој парници морали бити обухваћени као тужени сви законски наследници пок. ВВ.

С обзиром да тужбом нису обухваћени као странке у поступку и други наследници сада покојног примаоца издржавања, син ГГ и унук ДД, ни као вољни јединствени супарничари на страни тужиоца, ни као нужни и јединствени супарничари на страни туженог, следи да нема потпуне пасивне легитимације. Како суд по службеној дужности води рачуна о нужном супарничарству, а тиме и о потпуној страначкој легитимацији, по оцени Врховног суда, правилна је одлучили нижестепених судава којом је одбијен тужбени захтев тужиоца, са наведених разлога.

Следом наведеног, на основу одредбе члана 414. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**